

Otázka: Finanční trh

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): sztrudy

Vznik a význam peněz:

Úplně na počátku byl směnný obchod neboli barter – zboží na zboží. Časem bylo ale těžší najít někoho, kdo by směnil právě naše zboží za to, co potřebujeme a ještě při podmínkách, se kterými souhlasí obě strany.

Lidé proto začali hledat nějaký všeobecný ekvivalent směny a jako nejvhodnější se ukázaly drahé kovy (vzácné, dobře skladovatelné i dělitelné).

Z kovů se později razily mince a s vývojem funkcí státu se začaly tisknout papírové peníze a mince z jiných, než drahých kovů (stát garantoval jejich hodnotu zlatým státním pokladem).

Sám o sobě, papírek s natištěnými penězy má malinkou hodnotu, akceptujeme ho ale jako symbol hodnoty, kterou nám někdo (stát) garantuje.

Odtržení symbolu hodnoty od materiální podstaty se nejvíce ukazuje na existenci bezhotovostních peněz (platební karty, šeky, bankovní účty, ...)

Funkce peněz:

- prostředek směny - zprostředkovávají výměnu zboží na zboží, peníze a ty zase na zboží
- míra hodnot - jejich pomocí jsme schopni poměřit hodnotu jinak nepoměřitelných věcí
- prostředek akumulace - peníze můžeme hromadit, schraňovat nebo akumulovat (tzv. funkce pokladu)

Finanční trh:

- největší trh (v národní i světové ekonomice)
- nejpružnější trh (reaguje citlivě na všechny politické i ekonomické podněty)
- založená na nabídce relativně volných peněz a poptávce po penězích

Struktura finančního trhu:

Peněžní trh - krátkodobé vklady a úvěry, hlavně v podobě krátkodobých cenných papírů se splatností do 1 roku

Kapitálový trh - dlouhodobé terminované vklady, úvěry a zdroje financování, hlavně v podobě dlouhodobých cenných papírů se splatností nad 1 rok

Trh drahých kovů - pouze doplňkový trh, většina transakcí neprobíhá pomocí drahých kovů

Devizový trh - specifický finanční trh založený na nabídce a poptávce po mezinárodních měnách

Peněžní trh:

- slouží pro umístování krátkodobých finančních zdrojů (půjčky na mezibankovním trhu – mezi bankami navzájem nebo půjčky mezi bankami a klienty se splatností do 1 roku
  - nástrojem jsou tedy peněžní prostředky, úvěry, využívané na období kratší než 1 rok
  - typický je nízký úrok, nízké riziko a vysoká likvidita
-
- trh, jehož účastníky jsou bankovní instituce, obyvatelstvo, podnikatelský sektor a veřejný sektor

Nástroje peněžního trhu = krátkodobé cenné papíry:

- **depozitní certifikát :**

- vydávají je obchodní banky
- jedná se vlastně o termínovaný vklad krytý CP
- obchodovatelné nebo neobchodovatelné
- se splatností do 1 roku, nese úrok
- banka vydává vkladateli CP, banka je prodává buď za nominální hodnotu a vyplácí k tomu úrok, nebo certifikát nakupují za nižší cenu než nominální a banka při splatnosti vyplácí vkladateli nominální hodnotou

- **směnky** = dluhový cenný papír vyjadřující vztah věřitele a dlužníka, tj. povinnost dlužníka vyplatit věřiteli ve stanovené době částku uvedenou na směnce a vyjadřující

její nominální hodnotu

- musí mít písemnou podobu a obsahovat náležitosti předepsané směnečným zákonem

- dělíme na:

a) vlastní - vystavuje kupující, představuje příslib výstavce směnky zaplatit osobě uvedené na směnce

- výhoda: nemusím hned zaplatit, vystavím směnku se splatností např. do 90-ti dnů

b) cizí - příkaz výstavce směnky dlužníkovi zaplatit osobě uvedené na směnce

- platí se z nich úroky

pokladniční poukázky = splatnost do 7, 14, 21 dní

- vydává je stát prostřednictvím CB proto aby kryl časový nesoulad mezi příjmy a výdaji ve státním rozpočtu

- skupují je velcí investoři (např. OB)

- bankovní akcepty

Kapitálový trh:

- operují zde stejné subjekty jako u peněžního trhu (tj. bankovní instituce, obyvatelstvo, podnikatelský sektor a veřejný sektor)
- nástroji trhu jsou peněžní prostředky, úvěry, cenné papíry s platností delší než 1 rok
- kapitálový trh se uskutečňuje pomocí primárního a sekundárního trhu
- typické je vyšší riziko a vyšší výnos

Primární kapitálový trh:

emitenti cenných papírů (podnik, banka) je nabízí a prodává *prvnímu majiteli* a získávají potřebný kapitál. Zde se obchoduje za nominální ceny, které jsou na akcii vytištěny, nebo za které jsou emitovány

Sekundární kapitálový trh:

majitelé (investoři) cenných papírů tyto papíry nabízí a prodávají jiným investorům a očekávají z prodeje určitý výnos. Obchoduje se zde za tržní ceny, které udává nabídka a poptávka.

Nástroje kapitálového trhu (= dlouhodobé cenné papíry):

a) akcie - vyjadřují podíl na majetku nějaké společnosti
- druhy - kmenová -

b) obligace - úvěrový papír
- vydávají je firmy, stát, obce
- vyjadřuje závazek emitenta (dlužníka), že po určité době vrátí investorovi nominální hodnotu obligace.

Během té doby vyplácí úrok - splatnost 5, 10, 15 let i více

- úrok je pohyblivý nebo pevný : pevný - zůstává celou dobu stejný
pohyblivý = se mění podle inflace

Očekáváte že inflace bude klesat. Koupíte obligaci s pevným nebo pohyblivým úrokem?

S pohyblivým, úvěry půjdou i na trhu dolů díky inflaci, tím i náš úrok půjde dolů.

c) podílové listy - vydávají se podílové fondy, které mohou být dvojího typu a to:

otevřené - má povinnost zpětného odkupu podílových listů za aktuální cenu

uzavřené - nemá tuto povinnost

- podílový fond - vzniká shromážděním peněž. prostředků od investor, tyto peníze spravují makléři, kteří investují do nákupu CP, termínovaných vkladů

podle hodnoty majetku podílové fondu se vypočítá cena 1 podílového listu, která by se měla každý týden zveřejňovat

d) hypoteční zástavní listy - vydávají je hypoteční banky

- CP, jejichž prodejem získávají obch. banky prostředky pro poskytování hypotečních úvěrů
Mezinárodní trh:

- patří sem zahraniční trh, eurotrh a devizový trh

Zahraniční trh:

- trh, kde dochází na základě nabídky a poptávky k pohybu peněz a kapitálu navzájem z různých zemí. Obchody se uzavírají v měně, které je pro jednoho z účastníků obchodu zemí tuzemskou
- obchoduje se zde s valutami a devizami
- valuty: hotovostní peníze v cizí měně

- deviza: pohledávky, které znějí na cizí měnu a jsou splatné v cizí měně

Devizový trh:

- trh, kde se střetává nabídka zahraničních měn s poptávkou po nich. Tam, kde se nabídka zahraniční měny rovná poptávce po zahraniční měně se vytváří *tržní devizový kurz* (tj. veličina, udávající poměr mezi dvěma měnami).
- zajišťuje úvěry pro mezinárodní obchod
- zabezpečuje obchod s devizovými prostředky
- Poptávka a nabídka po měně dané země bývá zpravidla určena vývojem mezinárodního obchodu, vývojem úrokových měr v zemi, inflačním očekáváním, platební bilancí země, celkovým stavem ekonomiky.

Eurotrh:

(pozn. předložka euro nemá nic společného s Evropou)

- trh, kde se obchoduje s cennými papíry a dluhy v euroměnách
- jsou to trhy národních měn, se kterými se obchoduje mimo území, na kterém tyto měny představují národní měnu
- vznikly koncem druhé světové války (největší je eurodolarový trh), když se měny staly konvertibilními a poprvé se začalo s cennými papíry obchodovat v mezinárodním měřítku
- trh s euroměnovými papíry probíhá ve všech hlavních finančních centrech, největší podíl zaujímá Londýn